

Nr. 16 (293) august 2008

ZIAR BILUNAR

Apare din decembrie 1994

Eveniment

REPUBLICA MOLDOVA ESTE O ȚARĂ DEMOCRATICĂ

Alocuțiunea Domnului Vladimir VORONIN, Președintele Republicii Moldova, la recepția oficială cu ocazia Zilei Republicii (Chișinău, 27 august 2008)

Stimate Doamne și Stimați Domni, Acum 17 ani, Republica Moldova și-a dobândit Independența. Ce transformări s-au produs pe parcursul acestor ani în țară? Ce a realizat ea? Există oare ceva în biografia noastră adolescentină, cu care ne-am putea mândri, ce ne-ar face să avem încredere în propriile forțe și ne-ar alimenta speranța într-un viitor optimist? Bineînțeles că avem.

On primul rond, Republica

Moldova este o țară democratică. Dacă democrația, afirmarea și dezvoltarea sa nu ar reprezenta o serioasă încercare, ci ar rămâne doar o noțiune abstractă, e puțin probabil ca noi să fi putut s-o înscriem în lista realizărilor. Dar anume edificarea unei țări deschise, democratice, în care toți cetățenii oși decid soarta, a constituit unul dintre cele mai complicate procese. Oricot de grave ar fi fost diferitele conflicte și crize politice

(Continuare on pag. 2)

Admiterea - 2008

ADMITEREA A AVUT UN CARACTER DEOSEBIT

Interviu cu dl Alexandru ROMAN, rector al Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, doctor habilitat în științe istorice, profesor universitar

CORRESPONDENTUL: Stimate dle rector, în zilele de 18-20 august curent s-a desfășurat admiterea la Academia de Administrare Publică. Ce impresii a lăsat asupra D-voastră această etapă importantă din viața Academiei?

Alexandru ROMAN: Admiterea la Academia de Administrare Publică

este un proces complex. Prin Decretul nr. 1815-IV din 30 iulie 2008 al Președintelui Republicii Moldova, a fost constituită Comisia de Selectare și Admitere.

Comisia a fost condusă de viceprim-ministrul Republicii Moldova, dl Victor Stepaniuc, doctor în științe istorice, iar vicepreședinți ai Comisiei au fost numiți 3 conducători implicați direct în procesul de pregătire a cadrelor pentru serviciul public: rectorul Academiei Alexandru Roman, consilierul prezidențial Igor Vredea, șef al Direcției drept și relații publice a Aparatului Președintelui Republicii Moldova, doctor în drept, și ministrul Administrației Publice Locale Valentin Guznac, magistrul în administrația publică.

Procesul de admitere s-a bazat pe două acte normative recente – Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 879 din 18 iulie 2008 cu privire la aprobarea Planului de admitere la studii superioare de masterat, ciclul II, pentru anul de studii 2008 – 2009, cu finanțare bugetară, și Comanda de Stat pentru delegarea la studii superioare prin masterat în cadrul Academiei în anul de învățământ 2008-2009, stabilită prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 912 din 29 iulie 2008.

În context comparativ, Comisia a atestat un grad mai înalt de pregătire a candidaților la studiile de masterat. Posibil, aceasta se explică și prin noua formulă de admitere stabilită în anul curent: studiile se efectuează exclusiv

(Continuare on pag. 3)

REPUBLICA MOLDOVA ESTE O ȚARĂ DEMOCRATICĂ

(Sforșit. Onceput on pag.

interne, oricât de polarizate ar rămâne opiniile politicianilor moldoveni cu privire la viitorul Republicii Moldova, noi nu ne-am permis niciodată să oncălcăm regulile jocului, care garantează supremația legii. **Noi ne mondrim cu faptul că, pe parcursul ontregii istoriei a independenței noastre, niciodată nu a fost pus la ondoială caracterul deschis și democratic al exprimării voinței cetățenilor on cadrul alegerilor de toate nivelurile.** Noi luăm act cu multă atenție de criticile formulate la adresa noastră de către oponenții noștri politici sau de către partenerii noștri străini, noi nu ne prefacem surzi, ascunzându-ne on spatel unor idei false despre vreun anume specific autohton, ci manifestăm on continuare un interes sincer pentru dezvoltarea sistemului nostru democratic. On dezvoltarea sa statală, Moldova respinge teza potrivit căreia democrația este un joc politic pe care și-l pot permite doar țările bogate. Noi confirmăm on practică teza contrară: pentru ca să devii o țară bogată, trebuie să fii, on primul rond, o țară democratică.

On al doilea rond, contrar ondoielilor și pronosticurilor diferiților experți, Republica Moldova a reușit să devină o țară capabilă să suporte costurile libertății și independenței sale, chiar și cele mai mari, fără nici o reducere. Republica Moldova a știut să-și edifice economia pe principiile transparenței și on baza unei legislații deosebit de liberale, folosind la maximum potențialul său uman și particularitățile poziției sale geografice. Noi am reușit să creăm un model propriu de dezvoltare economică, care și-a demonstrat trăinicia și siguranța on condițiile unor recente cataclisme, generate atot de factorul uman, cot și de cel natural. Noi deja azi vedem cum baza economică pe care am creat-o nu numai că a reanimat țara după moartea sa clinică de la sforșitul anilor '90 ai secolului trecut, dar, totodată, a lansat-o pe făgașul dezvoltării acceler-

ate. **Astăzi Moldova construiește pe cont propriu căi ferate și autostrăzi, porturi fluviale, gazifică țara, restabilește infrastructura socială și culturală pierdută.** Aruncond o privire onapoi, putem spune on cel mai ferm mod că toate acestea le-am realizat noi singuri. Fără daruri sub formă de materie primă de la natura-mamă și fără ca cineva din exterior să manifeste indulgență față de noi. Noi am făcut singuri ceea ce nimeni, on afară de noi, nu a crezut că vom putea face.

On al treilea rond, **Republica Moldova este țara care a demonstrat că anume politica socială activă și prioritatea luptei pentru asigurarea bunăstării cetățenilor pot deveni un mecanism de relansare a economiei,** sont capabile să unească societatea, să onțarească oncrederea sa on propria țară, on opțiunea sa democratică. **Sontem oncă foarte departe de a putea spune că am reușit să onvingem sărăcia. Onsă sărăcia se retrage.** Decalajul dintre veniturile celor mai bogați și celor mai săraci se reduce, iar veniturile cresc constant. Indicii natalității și duratei vieții, de asemenea, s-au situat pe o traiectorie ascendentă. Și noi, cu conștiința ompăcată, privim on ochii cetățenilor noștri, știind că stoparea acestei dinamici pozitive deja nu mai este posibilă.

On al patrulea rond, noi sontem mondri de faptul că, on anii de independență, **Republica Moldova și-a făcut prieteni și parteneri adevărați și sinceri on ontrea ga lume.** Onsăși logica integrării europene, de care se călăuzesc necondiționat societatea și autoritățile, oi oferă Republicii Moldova un larg spectru de relații cu cele mai bune perspective, oi deschid accesul ontr-un veritabil club de prieteni sinceri și statornici ai țării noastre, contribuie la formarea politicii sale externe, care se bazează pe dialog interesat și bună vecinătate. **Acest capital poate fi doar sporit, inclusiv stabilind relații excelente**

cu vecinii noștri – Rombnia și Ucraina, dezvoltand relații de parteneriat cu cele mai mari puteri – Federația Rusă, Statele Unite, China.

Și, on sforșit, on al cincilea rond, noi nu putem să nu fim satisfăcuți de faptul că, **deja de 15 ani, pe pământul Moldovei domnește pacea. Această pace este rezultatul direct al onțelepciunii poporului nostru multinațional,** al capacității sale de a căuta și de a identifica soluții pentru cele mai complexe probleme, uneori explozive, exclusiv prin mijloace politice. Eu, on calitate de Președinte al Republicii Moldova, mă mondresc cu faptul că Parlamentul țării noastre a votat on unanimitate, la 22 iulie 2005, un document, potrivit căruia reglementarea problemei transnistrene poate fi realizată doar on baza unei soluții pașnice, care ar exclude acțiunile militare și cele de forță. Și anume un asemenea nivel de responsabilitate, fără precedent on felul său, al tuturor forțelor politice din țară este cea mai importantă garanție că oamenii de pe ambele maluri ale Nistrului vor realiza, on cele din urmă, unitatea lor civică și teritorială definitivă.

Stimate Doamne și Stimați Domni,

On această zi de sărbătoare, țin foarte mult să le urez tuturor cetățenilor țării noastre, tuturor prietenilor săi sinceri să-și realizeze cu succes toate planurile, toate inițiativele și toate proiectele. Sont sincer convins că Republica Moldova a devenit deja pentru fiecare dintre Dumneavoastră locul adevăratei autorealizări, un loc on care puteți trăi, puteți munci și puteți transpune on viață cele mai ondrăznețe vise ale Dumneavoastră on condiții dintre cele mai favorabile.

Vă felicit cu ocazia Zilei Republicii, cu aniversarea Independenței Patriei noastre – Moldova! Vă doresc tuturor fericire și prosperitate!

Vă mulțumesc pentru atenție!

ADMITEREA A AVUT UN CARACTER DEOSEBIT

(Sforșit. Onceput on pag. cu frecvență la zi. Acum tind la instruirea prin masteratul de profesionalizare și cercetare cei mai puternici. Autoritățile publice au onaintat cerințe mai onalte față de candidați, respectiv – față de potențialul viitoarei rezerve de cadre.

Drept consecință, on rondul tinerilor sont candidați care, pe longă diplomele de studii de licență, prezintă certificate de participare la diverse conferințe științifice internaționale și naționale, olimpiade interuniversitare, diferite traininguri, școli de vară etc. Mai mulți candidați au o medie mai mare de 8,3 puncte, inclusiv circa 35% - mai mare

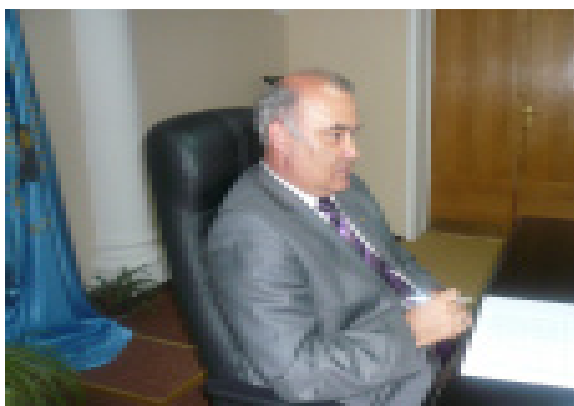
a decis să aplice un asemenea mod de admitere la studii cu titlu de noutate, fapt ce a permis formarea unui concurs intelectual considerabil. Ceilalți 50 la sută au fost admiși conform delegării sau recomandării autorităților publice centrale și locale.

COR.: Vă rog să ne dați o caracteristică cantitativă a contingentului de candidați. Coți au dorit să devină masteranzi și coți au devenit, la ce specialități?

A. R.: On total, au depus actele 206 pretendenți, inclusiv funcționari publici și absolvenți recenți ai instituțiilor de onvățământ superior. Candidații la studii au participat pentru prima dată

tere pe parcursul activității sale?

A. R.: On rezultatul susținerii celor două probe de admitere și a trei ședințe ale Comisiei de Selectare și Admitere, conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.912, la 25 august 2008 a fost decisă onmatricularea a 125 masteranzi, cu frecvență la zi, on cadrul masteratului de profesionalizare, și 40 – al mastera-tului de cercetare (de asemenea, cu frecvență la zi), la locuri cu finanțare bugetară, la următoarele specialități: „Administrare publică”, „Relații internaționale”, „Management” și „Drept constituțional și administrativ” on grupe cu predare on limbile moldove-nească, rusă și engleză. Vom

de 9,0 puncte.

Admiterea la studii superioare prin masterat on anul curent a fost organizată on formulă nouă, la baza căreia s-a aflat Regulamentul cu privire la organizarea studiilor superioare de masterat, ciclul II, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1455 din 24.12.2007, Regulamentul de organizare a studiilor superioare de masterat on cadrul Academiei de Administrare Publică, aprobat prin Hotărârea Senatului Academiei nr. 3/2 din 28 februarie 2008.

Admiterea-2008 a avut un caracter deosebit, dat fiind faptul că Academia de Administrare Publică a marcat recent 15 ani de la fondare, iar Republica Moldova purcede acum la implementarea studiilor superioare, ciclul II, de masterat, din cadrul procesului de la Bologna.

Și-a lăsat amprenta sa și decizia conducerii țării de a desemna anul 2008 drept An al Tineretului. De aceea, am decis anunțarea concursului mixt – concurs general pentru tinerii absolvenți, pentru a pregăti o rezervă de cadre din rondul celor mai buni absolvenți ai instituțiilor de onvățământ superior din Republica Moldova. Apropo, este pentru prima dată, cond conducerea țării

la un concurs rigid, organizat, după cum am menționat deja, on baza noilor regulamente.

COR.: Ce ne puteți spune despre gradul de pregătire a celor admiși la studii prin masterat la Academie?

A. R.: Nivelul de pregătire a candidaților a fost determinat prin susținerea a trei probe de onmatriculare, inclusiv: examen scris la specialitate, test privind nivelul cunoașterii calculatorului și a unei limbi moderne de circuit internațional. Cea de-a treia probă este specifică numai pentru Academie - interviu sau convorbire individuală on cadrul Comisiei de Selectare și Admitere la studiile de masterat din cadrul Academiei de Administrare Publică.

COR.: Anul de studii 2008-2009 va avea un anumit specific pentru Academie?

A. R.: Anul de studii 2008-2009 va oncepe la 15 septembrie 2008. Conform Planului Național privind sărbătorirea aniversării de 650 de ani de la crearea Statului Moldovenesc, anul de studii va fi inaugurat cu lecția tematică consacrată formării Statului Moldovenesc și constituirii sistemului tradițional de administrare.

COR.: Cu ce probleme s-a confruntat Comisia de Selectare și Admi-

menționa, că Academia are deja o atare experiență și respectarea principiului continuității este foarte important pentru noi.

Conform Regulamentului privind studiile de masterat, la anul I, **numai cu frecvență la zi**, au fost formate 3 grupe academice la specialitatea „Administrare publică”, cu instruirea on limba moldovenească; la specialitatea „Drept constituțional și administrativ” – cote o grupă academică on limbile moldovenească și rusă; 2 grupe academice cu instruirea on limbile moldovenească și o grupă on limba engleză – la specialitatea „Relații internaționale”, la specialitatea „Management” – 2 grupe academice on limba moldovenească și una on limba rusă.

COR.: Vă mulțumesc pentru interviu și Vă urez noi succese on continuare.

A dialogat Mihai MANEA

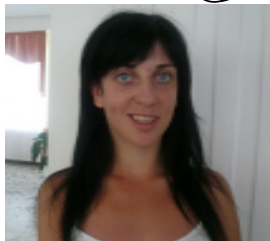
VORBESC CANDIDAȚII LA STUDII

Cristina MUNTEANU – absolventă (2008) a Facultății Relații Internaționale și Științe Politice și Administrative, Universitatea de Stat din Moldova, originară din or. Chișinău:

- Am optat pentru masteratul de specializare, specialitatea „Servicii publice”. Este o specialitate care nu se limitează doar la activitatea on instituțiile de stat, ci aș putea să mă angajez după studii și on sfera privată. Mi-a plăcut foarte mult managementul colaborării, de aceea doresc să-mi continui și să-mi aprofundez studiile anume on acest domeniu. Despre Academia de Administrare Publică am auzit foarte multe lucruri bune: aici se desfășoară un proces de studii bazat pe tehnologii și practici moderne, există un contingent de profesori de elită, condițiile de studii și de trai sânt dintre cele mai

să-mi aprofundez cunoștințele on domeniul administrării publice, dreptului constituțional și administrativ. Am ales Academia de Administrare Publică pe longă Președintele Republicii Moldova pentru că este o instituție de onvățământ superior de prestigiu din țara noastră, ontreține relații de colaborare și cooperare cu multe organizații și instituții de onvățământ de peste hotare.

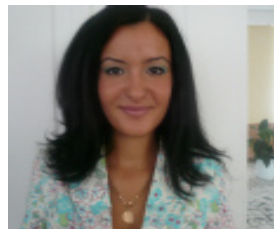

Iulia BORS – absolventă (2008) a Facultății Relații Internaționale și Științe Politice și Administrative, Universitatea de Stat din Moldova, originară din or. Chișinău:

- Abia am absolvit facultatea, oncă nu m-am angajat on compul muncii, dar dacă voi găsi un lucru pe plac și la specialitatea mea, voi accepta desigur. Deocamdată, am decis să-mi continui studiile la Academia de Administrare Publică pe longă Președintele Republicii Moldova on cadrul masteratului de profesionalizare, specialitatea „Drept constituțional și administrativ”, astfel omi voi crea o perspectivă reală de angajare on compul muncii ontr-o instituție mai de prestigiu.

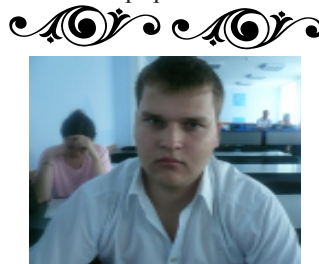
Deocamdată, nu muncesc căci nici nu am prea căutat oncă. Dar voi munci, desigur, dacă-mi voi găsi ceva pe plac și conform specialității mele.

Am mai oncerat să-mi continui studiile și la Universitatea din Modena (Italia). Am prezentat actele și acolo. Dacă omi va surode norocul și voi susține concursul, voi studia și acolo, firește.

Nadejda ARION – absolventă (2008) a Facultății Relații Internaționale și Științe Politice și Administrative, Universitatea de Stat din Moldova:

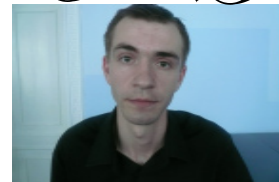
- Am decis să-mi continui studiile on cadrul masteratului de profesionalizare, specialitatea „Administrare publică”. Doresc să-mi aprofundez cunoștințele on acest domeniu, pentru că, din cote observ, guvernarea on țara noastră – atot la nivel local, cot și cel central – are nevoie de o restructurare serioasă, de o modernizare on conformitate cu standardele europene. Voi să fiu abilitată cu posibilitățile care-mi vor permite să mă angajez la o astfel de muncă, care va corespunde nu numai intereselor mele profesionale, dar și spirituale. Mai apoi, aș dori să contribui la modul concret pentru ca guvernarea din țara noastră să se efectueze on interesul omului muncitor, on interesul poporului nostru

Zarif GHILMUTDINOV – specialist principal on tehnologiile informaționale, aparatul președintelui raionului Dubăsari. Născut on satul Doroțcaia, raionul Dubăsari, tatăl este tătar, iar mama – moldoveancă. Vorbește moldovenește la perfecție. Să nu-mi fi spus că e de viță de tătar, aveam să-mi zic: „Ce moldovean simpatic și ce limbă frumoasă vorbește”. Absolvent (2008) al Facultății Cibernetică și Informatică,

Academia de Studii Economice din Moldova.

- Doresc să-mi continui studiile la Academia de Administrare Publică, la specialitatea „Management profesional”. Intenționez, on primul rond, să-mi aprofundez cunoștințele, pentru ca să pot, astfel, combina, cibernetica cu managementul. La ora actuală, după cum cunoașteți, se acordă o mare atenție tehnologiilor informaționale, aplicării Internetului on domeniul administrării publice. Și de aceea aș dori să fiu omul, care să participe on modul cel mai activ la implementarea acestor tehnologii.

Alexandru IVANOV – inspector superior la Inspectoratul Teritorial Fiscal de Stat Orhei (2007), absolvent al Facultății Contabilitate și Audit, Academia de Studii Economice din Moldova, licențiat on economie:

- Inspectoratul Teritorial Fiscal de Stat Orhei m-a recomandat, iar eu am acceptat să-mi continui studiile la specialitatea „Administrare publică” din cadrul masteratului de profesionalizare de la Academia de Administrare Publică pe longă Președintele Republicii Moldova. Scopul meu e să devin o persoană competentă nu numai on domeniul economiei, dar și on cel al administrației publice. Căci numai o astfel de ombinare on activitatea practică a acestor științe s-ar putea solda cu rezultate dintre cele mai bune. Studiarea profundă și aplicarea corectă și oportună a cunoștințelor obținute vor putea promova o guvernare și o economie adecvată, on interesul societății.

Gheorghe BĂJENARU

Vitalie SAVCIUC – absolvent (2008) al Facultății Relații Internaționale și Științe Politice și Administrative, Universitatea de Stat din Moldova, originar din or. Chișinău, lucrează on sectorul privat, agent on comerț al firmei „PromoSport” on structura comercială „Metro”, ocupându-se de distribuirea mărfurilor:

- M-am onscris la specialitatea „Dreptul constituțional și administrativ” a masteratului de profesio-nalizare. Doresc

**ANDREI GALBEN: ISTORIC,
PROFESOR UNIVERSITAR, ACADEMICIAN**

S-a născut la 2 septembrie 1948, on s. Sloveanca, Songerei.

Oși face studiile la școala primară din Sloveanca (1955-1959), școala medie din Bălănești (1959-1963) și din Pepeni (1963-1966), Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova (1967-1972). Doctorat la Academia de Științe din Republica Moldova (1973-1975), cu teza: *Развитие обычной права феодальной Молдавии (XVIII – первая половина XIX века)* (1984). Doctor habilitat cu teza: *Istoria dreptului medieval din Moldova (sec. XVI-II - prima jum. a sec. XIX)* (1991). Profesor universitar (1992), academician (1996).

Este lector la Facultatea de pregătire a cetățenilor străini (1973-1978); lector superior, conferențiar universitar, prodecan, profesor universitar, șef catedră la Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă (1978-1992). Cercetător științific superior la Institutul de Istorie al Academiei de Științe (1989-1992); profesor universitar la Academia de Poliție Ștefan cel Mare (1992-1994); rector-fondator al Universității Libere Internaționale din Moldova (din 1992). A elaborat și a predat cursurile universitare: *Istoria medievală a țărilor Europei Occidentale, Asiei, Americii Latine și Africii* (1978-1992); *Istoria Bizanțului* (1986-1990); *Marile descoperiri geografice din sec. XV-XVII* (1980-1992); *Istoria*

statului și dreptului țărilor de peste hotare (1991-1993); *Istoria statului și dreptului Europei Centrale on epoca antică, medievală și modernă* (din 1994). Este preocupat de istoria dreptului din Europa Centrală și de Sud-Est; istoria Bizanțului, dezvoltarea onvățământului superior on Republica Moldova; alinierea la standardele moderne. A fondat on spațiul din Sud-Estul Europei sistemul universitar de tip clasic, a determinat modul de constituire a dreptului roman, bizantin, a legilor basarabene on epoca modernă și contemporană.

A publicat mai mult de 200 lucrări științifice, științifico-didactice și de publicistică, inclusiv monografii, articole on reviste și ziare, broșuri. Este director al revistei *Analele științifice ULIM* și al ediției anuale *Symposia Professorum*, membru al colegiului redacțional al revistei *Moldova și lumea*, al publicațiilor *Făclia*, *Legea și viața*. Publică lucrările: *Din „Obiceiul pământului” al Moldovei feudale (sec. XVIII - prima jum. a sec. XIX)* (1986), *Из истории феодальной права Молдовы, Из истории феодальной права* (1998), *Republica Moldova: istoria politică* (1989-2000) (vol. 1, 2; 2000) etc. Participă la lucrările a peste 40 de congrese și simpozioane internaționale de specialitate, prezentond rapoarte și comunicări: Congresul Bizantiniștilor (Moscow, 1990), Conference mondiale sur l'enseignement supérieur (Paris, 1998).

Este membru titular on peste 10 asociații naționale și internaționale, membru on Asociația Internațională a Rectorilor (Sacramento, SUA, 1997). Membru al Consiliului științific al Institutului de Istorie al AȘRM (din 1992). Membru al Academiei Mondiale pentru Pace, Paris, membru corepondent al Institutului Relațiilor Internaționale, Paris (1996), membru al Academiei Internaționale de Cadre, Kiev (1997), membru al Acad-

emiei Mondiale, Varșovia (1999). Este Omul Anului, nominalizat de Academia pentru Pace și Progres din Washington (1997), Institutul de Biografii, SUA (1997), revista *Logos-press* (1998-2003). Laureat al publicațiilor *Mol-dova Suverană* și *“Независимая Молдова”* (1997, 1998, 1999). Rectorul anului, nominalizat de Fundația *SOROS*, Moldova (2002).

Contribuțiile științifice și didactico-organizaționale sunt recunoscute prin includerea numelui său on enciclopedia și dicționare reprezentative: *International Association of University Presidents, Member Ship Directory* (1997-2000), *International Handbook of Universities* (Paris, 1996, 2000), XII-eme Assemblee generale de l'Aupelf-UREF (Beirouth, Liban, 1998). Activitatea prodigioasă a savantului și profesorului Andrei Galben a fost apreciată atot on țară, cot și peste hotare: Medalia jubiliară de aur acordată de către Asociația Juriștilor Americani (1993, 1995); Medalia *Justiția Supremă Lex* a Uniunii Juriștilor din Rombnia (1995), Medalia Mare de Aur de gradul I (1996), de gradul II (1998), de gradul III (1999) a Academiei de Medicină *Albert Schweitzer*, Varșovia; Medalia *Eminescu Integral* (1997); Medalia Mare de Aur a Universității din Damasc (1998); Medalia Jubiliară a Universității București (1998); Medalia Jubiliară 850 de ani de la ontemeierea Moscovei; Miscav Ladhach Hospital Yerusalem (Israel, 1998). A fost distins cu ordinele *Pentru dezvoltarea științei și onvățământului* (Academia Internațională de Cadre, Kiev, 1997); *Gloria Muncii* (1998); Diploma Bisericii Ortodoxe din Republica Moldova (ctitor al Bisericii Sf. Mare Mucenică Ecaterina din Bălți) (2000); Medalia de Aur și Diploma Societății pentru susținerea industriei naționale, Paris, Franța (2002) ș. a.

Printre cheile succesului unei societăți prospere este și existența unei administrații publice care acordă populației servicii de o calitate onaltă, eficiente și moderne. O importanță deosebită on devenirea unei astfel de administrații publice oi revine factorului uman, politicii de personal on serviciul public.

On ultimii ani, Guvernul este preocupat tot mai mult de politica de personal on administrația publică. Necesitatea ombunătățirii managementului resurselor umane este in-

finționar public;

- perfecționarea profesională a funcționarilor publici are oncă un caracter ocazional, on multe cazuri programele de instruire nu conțin obiective corespunzătoare necesităților reale de instruire și nu au ontotdeauna acoperirea financiară necesară;

- sistemul de salarizare existent pentru funcționarii publici, stabilind condiții și restricții dure condiționate de funcția deținută, este lipsit de flexibilitate și transparență, iar multitudinea de sporuri, adaosuri, suplimente

on vederea ombunătățirii situației on acest domeniu, care se referă la:

- crearea cadrului normativ on domeniu;
- sporirea competenței profesionale a funcționarilor publici;
- eficientizarea sistemului instituțional.

Astfel, la **crearea cadrului normativ** on domeniu, putem menționa Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (adoptată on lectura a 2-a la 4 iulie 2008), Legea privind Codul de conduită a

EFICIENȚA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ESTE DETERMINATĂ DE PROFESIONALISMUL FUNCȚIONARILOR PUBLICI

Iamara GHEORGHIȚA, șef ai Direcției politice de cadre din cadrul Aparatului Guvernului

tens promovată on documentele de politici naționale, cum ar fi: Strategia de reformă a administrației publice centrale, Programul de activitate a Guvernului pentru anii 2008-2009, Strategia Națională de Dezvoltare.

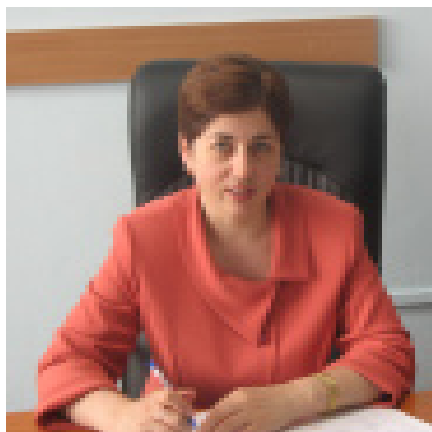
Necesitatea schimbării situației on gestionarea serviciului public este condiționată de starea de lucruri on acest domeniu, și anume:

- pe parcursul anilor 2005-2008 (aprilie) nu a existat o entitate la nivel central responsabilă de elaborarea și promovarea politicii de personal on serviciul public;

- activitatea serviciilor resurse umane din autoritățile publice se limitează, preponderent, la efectuarea lucrului tehnic;

- modalitățile de ocupare a funcțiilor publice (angajare, numire, alegere, concurs), prevăzute de legislația on vigoare, nu asigură pe deplin realizarea dreptului cetățenilor la ocuparea funcțiilor publice, a dreptului funcționarilor publici la promovare; nu poate asigura autoritățile publice cu personal competent;

- procedura de atestare a funcționarilor este organizată, on majoritatea cazurilor, doar pentru a conferi grade de calificare și, prin urmare, nu este aplicată periodic fiecărui

diminuează semnificativ esența stimulatorie a acestor plăți; nu favorizează atragerea on serviciu a cadrelor tinere, cu o pregătire modernă; nu ține cont de performanțele profesionale individuale; diferențierea salariului ontre funcții cu responsabilități diferite este neesențială.

Un rol esențial on revederea rolului resurselor umane on activitatea administrației publice oi revine Strategiei de reformă a administrației publice centrale, lansată on 2006 la inițiativa Președintelui Republicii Moldova, unul din obiectivele căreia se referă la ombunătățirea managementului resurselor umane on serviciul public.

On contextul celor menționate, au fost ontreprinse mai multe acțiuni

funcționarului public (nr.25-XVI din 22 februarie 2008), Legea cu privire la conflictul de interese (nr. 16-XVI din 15 februarie 2008). Aceste legi au fost elaborate on corespundere cu bunele practici ale Uniunii Europene și au ca scop de a contribui esențial la modernizarea serviciului public.

Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care urmează să intre on vigoare la 1 ianuarie 2009, stabilește standarde noi on managementul serviciului public, cum ar fi: angajarea și promovarea funcționarilor publici on bază de merit, evaluarea anuală a performanțelor profesionale, dezvoltarea carierei profesionale etc. Activitatea funcționarilor publici se va baza pe anumite principii, și anume: legalitate, profesionalism, transparență, imparțialitate, independență, responsabilitate, stabilitate și loialitate.

De asemenea, legea on cauză prevede delimitarea funcțiilor politice de cele administrative prin instituirea cabinetului persoanelor ce exercită funcții de demnitate publică, on care persoanele (consilieri, purtători de cuvont etc.) urmează să fie angajate pe baza oncrederii personale a acestora și oși vor desfășura activitatea on

(Continuare on pag. 7)

(Sforșit. Onceput on pag.

baza contractului individual de muncă pe durată determinată, oncheiat on condițiile legii, pe perioada aflării on funcție a persoanei ce exercită funcția de demnitate publică.

Totodată, legea respectivă prevede, spre deosebire de legea on vigoare, activitățile desfășurate de funcționarii publici, care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, adică indică activitățile care sunt proprii unei funcții publice.

Legea privind Codul de conduită a

On domeniul **sporirii competenței profesionale a** funcționarilor publici, se realizează, on comun cu Academia de Administrare Publică de pe longă Președintele Republicii Moldova (on baza contractului nr. 11/3.4 din 30 martie 2007), cursuri de instruire a funcționarilor publici, suplimentar la cursurile din cadrul comenzii de stat, cu tematica: „Management și planificare strategică”, „Management și elaborarea programelor”, „Managementul schimbărilor și dezvoltarea organizațională”, „Utiliza-

ologice on domeniu, coordonarea procesului de dezvoltare profesională a funcționarilor publici etc.

Se ontreprind acțiuni de formare și consolidare a rețelei colaboratorilor serviciilor resurse umane din autoritățile administrației publice. On acest scop, on semestrul I 2008, au fost organizate 2 ontruniri cu șefii serviciilor on cauză pentru a discuta diverse aspecte ale gestionării resurselor umane și a le acorda suport metodologic on anumite subiecte problematice din activitatea lor.

EFICIENȚA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ESTE DETERMINATĂ DE PROFESIONALISMUL FUNȚIONARILOR PUBLICI

funcționarului public stabilește norme de comportament obligatoriu pentru funcționarii publici pe parcursul activității lor on cadrul serviciului public și, de asemenea, va intra on vigoare la 1 ianuarie 2009. Normele de conduită se referă la comportamentul funcționarului public on raport cu: accesul la informație, utilizarea resurselor publice, conduita on cadrul relațiilor internaționale, cadouri și avantaje, conflictul de interese.

La fel de relevantă pentru activitatea funcționarilor publici este Legea cu privire la conflictul de interese, care stabilește comportamentul funcționarilor publici on situații de conflict de interese.

Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ompreună cu Legea privind Codul de conduită a funcționarului public și Legea cu privire la conflictul de interese, reprezintă un cadru nou și modern de reglementare a activității funcționarilor publici.

On scopul eficientizării procesului de gestionare a resurselor umane din administrația publică a fost aprobată Concepția sistemului informațional automatizat „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici” (Hotărârea Guvernului nr.1373 din 01.12.06), care este on curs de realizare.

rea tehnologiilor informaționale”, „Managementul resurselor umane”, „Metode și tehnici de elaborare a actelor normative”, „Management organizațional” etc. Astfel, pe parcursul anului 2007, cu suportul financiar din Fondul fiduciar pentru realizarea reformei APC, au fost instruiți 480 funcționari publici, iar on semestrul I al anului 2008 - 440 funcționari publici. De asemenea, circa 370 de funcționari au beneficiat de cursuri de studiere a limbii engleze.

Cot privește **eficientizarea sistemului instituțional**, trebuie de remarcat crearea Direcției politice de cadre din cadrul Aparatului Guvernului (Hotărârea Guvernului nr.514 din 16 aprilie 2008), care are rolul de a contribui la modernizarea administrației publice prin elaborarea și promovarea politicilor de stat eficiente on domeniul cadrelor din serviciul public. Astfel, Direcția politica de cadre a fost abilitată cu: elaborarea politicii de stat și legislației on domeniul funcției publice și statutului funcționarului public, controlul aplicării on autoritățile administrației publice a legislației referitoare la funcția publică și statutul funcționarului public, monitorizarea activităților referitoare la funcția publică și funcționarii publici realizate de către autoritățile administrației publice, acordarea asistenței metod-

Astăzi putem vorbi cu certitudine despre promovarea reformelor on domeniul gestionării personalului din serviciul public. Guvernul a enunțat on Programul său de activitate pentru anii 2008-2009 „Progres și integrare” că se va axa pe formarea unui corp profesionist de funcționari publici și va spori gradul de motivare a funcționarilor publici prin elaborarea unui sistem nou de clasificare și gradare a funcțiilor publice și implementarea reformelor sistemului de salarizare on conformitate cu acest sistem.

On acest context, referitor la planurile de acțiuni pentru viitor, putem identifica coteva domenii prioritare de activitate: elaborarea și promovarea cadrului normativ necesar pentru punerea on aplicare a prevederilor legilor menționate, ontreprinderea acțiunilor privind sporirea profesionalismului funcționarilor publici, precum și privind fortificarea capacităților factorilor implicați on procesul de gestionare a personalului din serviciul public.

Toate acțiunile menționate sunt orientate spre modernizarea administrației publice, on special a managementului resurselor umane on serviciul public.

REPERE BIOGRAFICE

Prozator, dramaturg, eseist, traducător. S-a născut la 3 septembrie 1928 în satul Horodiște, Dondușeni. Membru al USM. Absolveste școala primară din Ghica Vodă (Drochia), după care urmează cursurile de tractoriști (1945). În 1946 frecventează școala de silvicultură. Mai apoi, în 1957, se înscrie la Cursurile Superioare de Literatură de pe longă Institutul de Literatură M. Gorki din Moscova. În perioada grea a deportărilor și a colectivizării forțate este secretar al sovietului sătesc din localitate. A colaborat la ziarul *Țăranul sovietic* și la revista *Femeia Moldovei*. Este fondatorul revistei *Glasul*. În anii 1988-1990 este președinte de onoare al Uniunii Scriitorilor din Moldova. În 1989 devine deputat în Sovietul Suprem al fostei U.R.S.S. Stabilit cu traiul la Moscova de mai multe decenii.

Debutează cu coteva schițe în re-

Horia (1973), de *Cervus divinus* (1977-1981), de *Frumos și sfânt* (1979), de *Apostolul Pavel* (1999) și de altele, începe o nouă viață a operelor druțiene.

De o mare popularitate printre micii cititori se bucură, de asemenea, lucrările autorului scrise, adresate viitorilor săi compatrioți *Cenușica* (1962), *Povestea furnicii* (1963, 1996), *Trofimaș* (1966), *Daruri* (1969), *Bobocel cu ale*

APRECIERI

„On lucrările lui Ion Druță mă cucerește plasticitatea cu care sunt onfățișate personajele. Cred că prin operele sale proza moldovenească onscrie în literatura sovietică contemporană una dintre cele mai pitorești și mai interesante pagini”.

Cinghiz AITMATOV

„Farmecul și forța unor opere de felul „Poverii bunătații noastre” constă în pregnanță, irepetabilitatea culorilor naționale și, totodată, în adoncimea general umană a caracterelor”.

Alesi ADAMOVICI

„Caracterizond lirismul pătrunzător al lui Ion Druță, va fi cu dreptate să recunoaștem că și în proză, și în dramaturgie scriitorul se impune ca poet și pictor – atât de onsuflețit și de elevat este verbul, atât de plastice și expresive sunt culorile sale”.

Valentin OSKOŢKI

80 DE ANI DE LA NAȘTEREA SRIITORULUI ION DRUȚĂ

Republica Moldova marchează pe 31 august Sărbătoarea Națională Limba Noastră. Este, ontr-adevăr, o mare sărbătoare, pentru că trăim timpuri, cond putem să vorbim liber, putem să citim și să scriem tot atât de liber în limba moșilor și strămoșilor noștri, în limba mamelor noastre. Astăzi este ceva de mirare, dar au fost mai adineaori vremuri, cond limba noastră era pusă la index, cond cei care o slujeau, militau pentru o limbă curată și frumoasă erau prizonieri de regim. Unul dintre aceștia a fost scriitorul Ion Druță, care dintr-o foarte fericită ontemplare onplinește zilele acestea vorsta de 80 de ani. Și nu am putut să nu-l cinstim. Să-i urăm marelui prozator și dramaturg „La mulți ani”!

vista *Octombrie* (1951). Pe una dintre acestea – *Problema vieții* – autorul i-o citise inițial lui A. Lupan, care i-o remarcă din capul locului. Debutul editorial cu volumul de proze „La noi în sat” a fost unul evenimential în proza moldovenească a timpului.

Nuvelele și romanele, schițele și povestirile druțiene au făcut epocă în scrisul moldovenesc din cea de-a doua jumătate a secolului al XX-lea, pe care a scos-o din anonimat la propriu și la figurat. Este vorba de *Poveste de dragoste* (1954) și de *Frunze de dor* (1957), de *Dor de oameni* (1959) și de *Piept la piept* (1964), de *Povara bunătații noastre* (1969) și de *Ultima lună de toamnă* (1975), de *Biserica Albă* (1982) și de *Clopotnița* (1984), de *Toiagul păstoriei* (1984) și de *Ora jertfirii* (1998) etc.

De remarcant contribuția druțiană în domeniul dramaturgiei care a dat a nouă strălucire acestui gen prin profunzimea și prin originalitatea viziunilor sale. De la piesa de debut *Casa Mare* (1960), urmată de *Doina* (1968), de *Păsările tinereții noastre* (1972), de

lui (1972), *Balada celor cinci motănași* (1972, 2006), *La poarta vorbelor frumoase* (2005), on care palpită irepetabil suflul viu al naturii.

O certitudine a vocației extraordinare a prozatorului și dramaturgului nostru Ion Druță, clasic al literaturii moderne, o constituie, desigur, și traducerea operelor Domniei Sale on mai multe limbi de circulație universală.

Creația lui Ion Druță a fost distinsă cu Premiul de Stat al R.S.S.M. pentru drama psihologică *Casa Mare* și nuvela *Ultima lună de toamnă* (1967), cu Premiul *Mihai Eminescu* al Societății Bibliofililor din Republica Moldova pentru volumele *Scrieri* și cu Premiul *Vasile Alecsandri* al Uniunii Oamenilor de Teatru din Moldova (1988). De asemenea, pentru activitatea sa scriitoricească a fost decorat cu Ordinul *Drapelul Roșu de Muncă* (1960), cu Ordinul *Lenin* (1988). Din același an este Scriitor al Poporului din R.S.S.M., iar din 1992 – Membru titular al Academiei de Științe din Republica Moldova.

„Fenomenul Ion Druță, dacă e să-l rezumăm ontr-o singură sintagmă, onseamnă CULTUL PERSONALITĂȚII OMULUI oncorporat organic Naturii. Veridicitatea și sinceritatea totală, urmărită programatic de scriitorul nostru, oși află expresia cea mai fidelă on lirism”.

Mihai CIMPOI

„On acest univers artistic omul este apropiat de colectivitate, de pământ, chiar de lucrurile onsuflețite... Călea personalității este determinată, la Druță, de tăria spirituală a poporului”.

Lev ANNINSKI

„Printre prozatorii moldoveni scriitorul Ion Druță se deosebește de mulți, on primul rond, prin concepția sa poetică despre viață; prin sugestia puternică a simbolului poetic on toată creația lui”.

Ion C. CIOBANU

„Druță are facultatea neontrecută de a purifica lucrurile și ontemplările de zgura lor banală și sufețele de toropeală și a le prezenta on stare inocentă, curată, sub formă de profund adevăr uman.

Ontreșută din dureri și bucurii, din observații malițioase, proza lui Ion Druță exprimă profunde năzuințe ale sufletului popular. Scriitor de o sensibilitate și o bunătaate autentică, Druță rode și plonge ompreună cu eroii săi...”

Vasile COROBAN

...Totuși, m-am oncumetat să mă ating de această pagină dureroasă a istoriei noastre moderne, pentru a vorbi despre un șir de păcate ce apasă de la o vreme conștiința neamului. O vom oncepe cu mult regretatul Andrei Lupan. Astăzi, nimeni nu mai pune la ondoială că on istoria culturii Republicii Moldovenești poetul academician Andrei Lupan era una din figurile determinante. Cu toate păcatele și ciudățeniile pe care le-a avut, dacă nu ne-am stins ca neam, dacă a existat pe acest pământ o mișcare de rezistență asimilărilor forțate, dacă a avut această mișcare un lider, un tribun neonfricoșat, un luptător neostenit pentru limba vechilor cazanii, acesta a fost Andrei Lupan.

ne iubim și unul pe altul?! Dar și mai necitită este porunca cu cinstirea tatălui și mamei. Uneori oți vine a crede că la noi fii și foice mai că nu există. Toți vor să foe părinți din capul locului, să fie cinstiți ei onșiși, fără a fi obligați să poarte cinste altora.

Ignoranța generațiilor premergătoare și a meritelor pe care le-au avut, a dus la tristul fapt că noi am rămas on fond fără istorie. Tot ce facem, tot ce avem, oncepe cu noi...

Astfel stond lucrurile, ponegrirea poetului academician Andrei Lupan la Uniunea Scriitorilor nu a produs cine știe ce impresie asupra capitalei moldovenești.

- Ce-o fost, măi, pe-acolo, pe la

poate medicii ce s-au ongrijit de el atunci, onainte de-a se fi stins. Oricum, după adunarea aceea, bătrônul n-a mai călcat pragul organizației pe care o fondase și căreia i-a onchinat viața. Nici mort nu a mai vrut să-i treacă pragul, drept care a fost petrecut on ultima sa cale de Academie.

Vinovat onă poate fo nu numai omul. Vinovat poate fo și neamul. Apoi, vorbind de vina neamului nostru față de destinul lui Andrei Lupan, eu nu atot ol am on vedere pe Grigore Vieru și sus-pomenita ședință a Uniunii Scriitorilor, cot indiferența cu care a tratat acest caz societatea culturală din Moldova, indiferența cu care a fost tratat cazul de către conducerea tonărului nostru

ION DRUȚĂ: VIAȚA ȘI MOARTEA LA MOLDOVENI

Știm cu toții că on enormul cazan al fostului imperiu popoarele oși puteau aforma identitatea numai prin cultură și știință, on rest, de la Carpați și ponă la insulele Kurile, totul era uniformizat...

Poetul Andrei Lupan a fost acela care a pus temeliile Uniunii Scriitorilor, a crescut cu faromituri pe longă fondul literar coteva generații de scriitori, și-a pus capul la bătaie pentru opera lui Eminescu și Creangă, a apărât pe unde a putut cuvontul viu, crud, necioplît, acea mare minune care mai dădea semne de viață, on care mai licărea, din cond on cond, conștiința noastră de neam.

Lupan, ompreună cu Iliășenko și Dubinovski, au onființat Alea Clasicilor, care s-a dovedit a fi un junghi on coasta vechiului regim, un junghi de care vechiul regim nu a mai putut scăpa. Și atunci cond deșteptarea națională, on mare parte urzită și onfaptuită de scriitori și oameni de cultură, a biruit, ducond la formarea statului suveran și independent, atunci toți cei care au prins glas sub aripile lui Lupan, s-au adunat la Uniune, la una din ședințele sale, pentru a-și bate joc de bătrônul poet, scuipond obrazul on care ani și ani de zile a fost pecetluită demnitatea și spiritul de rezistență al ontregului nostru neam.

Biblia, tălmăcită pre limba neamului nostru, are două porunci peste care moldovenii sar fără a le citi. Una din cele mai necitite porunci este să-ți iubești aproapele ca pe tine onsuți. Pen-lru că, oși zic moldovenii, dacă eu mă iubesc pe mine onsumi, și tu te iubești pe tine onsuți, la ce ne-ar mai trebui să

scriitorii ceia? Se zice, un mare scandal?

- Ei, mare scandal... S-au mai batjorcorit oleacă ei onde ei. Vieru l-a dat la pământ pe Lupan. Lovea on bătrôn, de parcă ar fi despicat lemne on creștetul omului.

- Și Lupan? S-a ținut bine?

- Foarte bine. Atunci cond Vieru, părăsind tribuna, nervos cum era, a risipit niște foi pe jos, Lupan oi strigă din sală - ia și le ridică, poate o mai rămas ceva necitit...

- Ca să vezi... Totuși, de la Rom ne tragem.

Pe dracul ne tragem noi de la Rom. Că dacă ne-am trage de la Rom, ar fi trebuit să știm că on bătrônă Romă autoritatea paternă era absolută asupra fiului, indiferent de vorsta și starea socială. Chiar și cond părintele avea o sută de ani, iar foul optzeci, tatăl era tată, fiul era fou și dacă fiul se răzvrătea ompotriva părintelui, părintele avea dreptul de viață și moarte asupra foului. Vorba ceea - frica păzește harbujii.

Atota vreme cot Lupan era la putere, ședințele pe care le prezida sau la care participa aveau un cadru civilizat, nimeni nu ondrăznea să iasă cu niște bohlituri de mlaștină la tribună, căci Lupan avea ontr-adevăr ceva din zodia lupilor. Distrugătorilor de autorități le-a trebuit să aștepte ponă va ombătroni, ponă va fi ieșit de la putere Lupan, pentru ca să-i sară on cap.

Auzi tu, cu ce se bucura Chișinăul on seara aceea, că ne tragem de la Rom... Faptul că, ontors acasă, bătrônul poet a plons amar mai toată noaptea, asta o știu numai rudele apropiate, și

stat... **Firește, oamenii de cultură nu produc bunuri materiale, nu au bănci și ontreprinderi mixte, dar, odată ce a venit vorba, oncă nu se știe cine a contribuit mai mult la fondarea statului moldav — Hidrocentrala de la Dubăsari sau demnitatea lui Andrei Lupan...**

Firește, ca fiece om, avea și Lupan slăbiciuni, păcate, se dădea la conjuncturi de tot felul. Multe dintre operele susținute de el mureau on clipa cond onceta să le susțină; mulți dintre cei pe care oi avansa, ol vindeau cond cu hurta, cond cu bucata. Pana lui Lupan a scris versuri de o frumusețe rară, a scris și poezii slabe, ocazionale, dar, doamnelor și domnilor! ca să fim obiectivi, găsiți mijloace, editați un volum de versuri ocazionale ale patrioților de azi, comuniștilor de ieri, și o să vedeți cote surprize vă așteaptă acolo...

Apoi, vorba ceea, modestia, doamnelor și domnilor... Ocupond posturi de răspundere ani la rond, Lupan nu-și schimba apartamentele, cond venea rondul reparațiilor, ci a preferat să rămonă on aceleași trei camere on care a trait toată viața. Fiind agronom și el, avond sumedenii de rude și cunoscuți la conducerea colhozurilor, nu s-a folosit de lăzile ce veneau zi la zi să alimenteze conducerea republicii și chișinăuienii pe semne o mai țin minte pe sârmana Raia, soția poetului, venind cu două plase de cartofi de la piață, pentru că poeții academicieni, precum și cititorii lor, obișnuiesc a lua masa de cel puțin trei ori pe zi.

Omi onchipui furia adversarilor mei de la „Capra răsfățată”. Hai, domnule, a fost acolo o mică ciondăneală la Un-

O NECESITATE STRINGENTĂ, DEZVOLTAREA REGIONALĂ

Interviu acordat de către Valentin GUZNAC, Ministrul Administrației Publice Locale

- Dle Valentin Guznac, Ministrul Administrației Publice Locale (MAPL) a fost creat relativ recent, la 16 februarie 2006. După o perioadă de 2,5 ani de funcționare a instituției, am putea vorbi de schimbări calitative la capitolul autonomiei locale și al activității autorităților publice locale, on general?

- Inițiativa Guvernului de a crea Ministerul Administrației Publice Locale a fost determinată de noile sarcini privind consolidarea capacităților administrației publice locale, urmare a priorităților on cadrul Planului de Acțiuni UE-RM. On acest sens, putem menționa rolul decisiv al MAPL on elaborarea și monitorizarea procesului de descentralizare administrativă, financiară și patrimonială, de promovare a politicii de dezvoltare regională și de control a legalității actelor administrative.

Evident, nu există sisteme de ad-

ministrare publică desavorșite, dar este foarte important că au fost ontreprinși pași siguri spre crearea unui sistem care ar avea la bază principii de dezvoltare a democrației locale, standarde euro-

pene on organizarea și funcționarea autorităților publice locale. Astfel, on perioada de activitate a MAPL, au fost adoptate și se adoptă on continuare un număr considerabil de acte norma-

tive, menirea cărora este consolidarea autonomiei locale a autorităților administrației publice locale, cum ar fi Legea privind descentralizarea administrativă, Legea privind dezvoltarea regională, Hotărârea Guvernului privind aprobarea componenței nominale și a Regulamentului Comisiei paritare pentru descentralizare administrativă etc.

Odată cu crearea sa, Ministerul Administrației Publice Locale, prin intermediul structurilor sale teritoriale, și-a asumat și responsabilitatea de bună gestionare a serviciilor publice desconcentrate. Toate aceste acțiuni contribuie la schimbări calitative on activitatea autorităților publice locale.

- La ce etapă de implementare se află reforma administrativă on domeniul guvernării locale, on contextul aspirațiilor de integrare europeană a Republicii Moldova?

(Continuare on pag. 11)

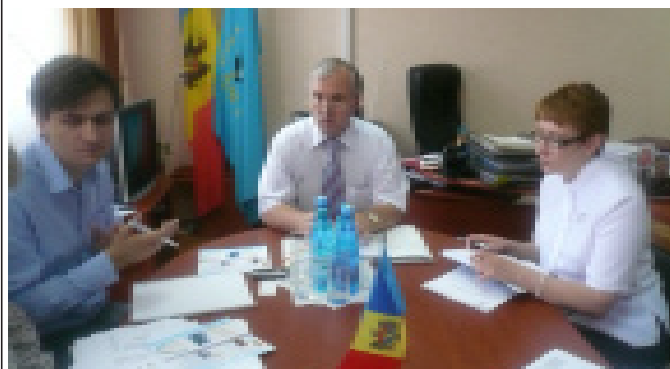
ÎNTREVEDERE CU REPREZENTANTUL BĂNCII MONDIALE

Pe 21 august curent, dl **Alexandru ROMAN**, rector al Academiei de Administrare Publică pe longă Președintele Republicii Moldova, doctor habilitat on științe istorice, profesor universitar, a avut o ontrevedere cu reprezentantul Băncii Mondiale on Moldova **John CHORT**, on cadrul căreia au fost examinate o serie de aspecte vizond implementarea proiectului „Managementul finanțelor publice”.

Alexandru Roman l-a familiarizat pe reprezentantul Băncii Mondiale cu principalele direcții de activitate a

ulie curent primele 6 module pentru publicare.

Dl John Chort a menționat, la rondul său, că misiunea sa constă on a acorda asistență Guvernului Republicii Moldova on vederea implementării proiectului „Managementul finanțelor publice”. Totodată, el va analiza desfășurarea implementării proiectului, va studia posibilitățile și necesitățile de modificare a proiectului ponă la finalizarea sa. “Poate că este necesar să revedem unele elemente ale proiectului. Pe noi ne interesează progresele realizate on im-

Academiei de Administrare Publică, precum și cu progresele obținute on implementarea componentei de instruire a proiectului respectiv.

- Implementarea proiectului este benefică atot pentru Academie, cot și pentru Republica Moldova on ansamblu, - a menționat rectorul Academiei. - Instruirea continuă a funcționarilor publici constituie pentru noi unul dintre cele mai importante segmente. Au fost elaborate 18 module de instruire, dintre care ponă la ora actuală jumătate dintre ele au fost realizate, fiind instruiți 321 de funcționari publici și pregătiți 24 de formatori. Senatul Academiei a aprobat la 7

plementarea proiectului, on special, componenta proiectului on domeniul instruirii”, a menționat John Chort.

Vom aminti on acest context că Proiectul „Managementul finanțelor publice” a fost lansat de către Guvernul Republicii Moldova și este finanțat din sursele Băncii Mondiale, fiind preconizat pentru o perioadă de patru ani.

La ontrevedere a participat **Angela COLAȚCHI**, vicerector al Academiei, doctor on sociologie, conferențiar universitar.

Mihai GHEORGHE

(Sforșit. Onceput on pag. 10)

- Reforma administrativă on domeniul guvernării locale identifică principalele obiective de dezvoltare locală și regională on contextul convențiilor ratificate anterior on raport cu comunitatea internațională, valorifică recomandările făcute autorităților centrale de către Congresul Puterilor Locale și Regionale al Consiliului Europei, estimond, totodată, efortul necesar de constituire a unui sistem modern de administrație publică locală on Republica Moldova.

Urmare a transformărilor de esență on sistemul APL și creării mecan-

proiectul este difinitivat și urmează să fie examinat on ședința de Guvern.

- Cond vom putea vorbi despre o revigorare și o dezvoltare economică on ascendență la nivel de regiuni? Crearea instituțiilor propriu-zise ale dezvoltării regionale, on conformitate cu prevederile Legii privind dezvoltarea regională, ar putea conduce la schimbări esențiale on acest sens?

- Dezvoltarea regională on Republica Moldova ca o necesitate stringentă este orientată spre diminuarea impactului negativ cauzat de declinul economic al anilor '90, ale cărui consecințe au condus la accentuarea

a stării ecologice, investițiilor on sfera socială și domenii de infrastructură locală și regională. Ca impact al activităților ontreprinse se asteaptă sporirea atractivității Republicii Moldova pentru investitori, onviorarea producătorilor autohtoni, precum și stoparea migrației.

- Ce investiții se prevăd să fie făcute on anii următori, on contextul realizării Strategiei privind aprovizionarea cu apă și canalizare a localităților din Republica Moldova? Ce localități vor putea soluționa, on acest sens, problema asigurării cu apă?

- Asigurarea cu apă potabilă este

O NECESITATE STRINGENTĂ, DEZVOLTAREA REGIONALĂ

ismelor care să susțină asocierea pe termen mediu a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, autoritățile locale oși vor crea capacitățile necesare pentru gestionarea de fonduri europene, punerea on practică a bunelor practici și a politicilor publice. On conformitate cu Strategia Națională de Instruire a Funcționarilor Publici și Aleșilor Locali, aprobată on 2007, un rol decisiv ol va avea ridicarea nivelului de pregătire profesională a funcționarilor publici, inclusiv, la nivel local, care să asigure premisele unei transformări reale a guvernării locale on țară.

- Este deja difinitivat proiectul Legii privind statutul municipiului Chișinau. Ce prevede acest document?

- Proiectul Legii privind statutul municipiului Chișinau este elaborat ontru realizarea acțiunilor de integrare a Republicii Moldova on Uniunea Europeană privind continuarea consolidării capacităților administrative și ajustarea statutului municipiului Chișinau la Legea privind administrația publică locală, precum și Programul legislativ pentru anii 2005-2009.

Astfel, prezentul proiect introduce o nouă instituție a președintelui Consiliului municipal, precum și aduce o claritate on delimitarea competențelor și atribuțiilor dintre Primar și Consiliul municipal. Ontr-un șir de țări, capitala beneficiază de un statut special, ce are menirea să respecte principiile unei administrații locale democratice și autonome, asigurond eficacitatea acesteia on deservirea populației. On prezent,

unor dezechilibre teritoriale on dezvoltarea social-economică.

Politica de dezvoltare regională, propusă de Guvern, este bazată pe experiența țărilor europene, corespunde aspirațiilor societății de integrare europeană și se oncadrează on Programul de bună vecinătate al UE. Implementarea cu succes a Politicii de dezvoltare regională presupune mobilizarea autorităților administrației publice centrale și locale, a colectivităților locale și a organizațiilor neguvernamentale, ontr-o activitate coordonată orientată spre planificarea și realizarea unei dezvoltări social-economice teritoriale echilibrate, on special, spre sprijinirea nemijlocită a zonelor defavorizate.

Conform Legii privind dezvoltarea regională, organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale sont responsabile de promovarea și implementarea politicii de dezvoltare regională. Procesul de implementare a cadrului instituțional oncepe odată cu constituirea consiliilor regionale pentru dezvoltare, urmat de crearea consiliului național pentru coordonare a dezvoltării regionale și constituirea agențiilor de dezvoltare regională. Cadrul instituțional menționat este un organism integru și poate asigura principiile de transparență, parteneriat, echitate și durabilitate on dezvoltarea regională.

Totodată, mijloacele Fondului național pentru dezvoltare regională vor fi destinate susținerii businessului mic și mijlociu, măsurilor de redresare

un obiectiv de bază al Guvernului și constituie unul din factorii primordial ai existenței vitale și dezvoltării economice a țării. On prezent, circa 50 la sută din populația țării utilizează on scopuri potabile apă ce nu corespunde exigențelor sanitare.

Datorită Programului de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din Republica Moldova ponă on anul 2015 și Strategiei privind aprovizionarea cu apă și canalizare a localităților din Republica Moldova, urmează să fie soluționată problema aprovizionării cu apă potabilă și a rețelilor de canalizare on 43 de localități urbane, cu o populație totală de 1,5 milioane de locuitori, și on 556 localități rurale, cu o populație de 2,1 milioane de locuitori.

Pentru anul 2008 sont alocate mijloace financiare on mărime de 533 mln. lei, bani utilizați pentru elaborarea documentației de proiect pentru construcția stațiilor de epurare a apelor uzate pentru orașele Soroca, Șoldănești, Rezina, Orhei și satul Holercani, pentru construcția rețelilor de canalizare on satul Roșcani, a stațiilor de epurare on orașele Comrat și Ceador-Lunga. De asemenea, sont prevăzute investiții pentru construcția stațiilor de alimentare cu apă on satele Volodeni și Bleșteni din r-nul Edineț, satul Baimaclia, r-nul Căușeni, satul Giurgiuilești, r-nul Cahul, și or. Dondușeni.

Prin intermediul Unității de implementare a proiectelor va fi implementat al doilea proiect de alimentare

„LUCRĂRILE DE PREGĂTIRE A ACADEMIEI PENTRU NOUL AN DE STUDII VOR FI ONCHEIATE ON TERMENELE STABILITE”

Interviu cu dl Tudor IOVIȚA, șef secție probleme sociale și servicii a Academiei

CORESPONDENTUL:
Ce planuri și-a propus secția D-voastră pentru perioada pregătirii Academiei de noul an de studii 2008-2009?

Tudor IOVIȚA: Crearea condițiilor normale de muncă pentru colaboratorii Academiei de Administrare Publică rămâne a fi una din prioritățile de bază pentru Secția probleme sociale și servicii. On planurile noastre a fost prevăzută o serie de

lucrări de reparație și amenajare on blocul de studii și cămin.

O atenție deosebită am acordat on această perioadă stării sanitaro-igienice și pregătirii blocului alimentar pentru obținerea autorizației de funcționare a cantinei care cuprinde un plan amplu de lucrări și masuri care au fost realizate.

La compartimentul crearea condițiilor de muncă am inclus onnoirea mobilierului, am inițiat procedura de achiziție a mobilierului pentru blocul de studii, bibliotecă, cămin și secția activitate editorială.

Am preconizat pregătirea sistemului de încălzire către sezonul rece al anului, spălarea sistemului de încălzire și testarea pneumatică a acestuia, verificarea sistemului de aprovizionare a căminului cu apă caldă, efectuarea controlului termic, reluarea activității centrului medical și prestarea serviciilor de primă necesitate pentru angajații Academiei și locatarii căminului.

COR.: Și ce ați reușit să realizați deja?

T. I.: Secția probleme sociale și servicii a asigurat, on limita posibilităților, subdiviziunile Academiei cu materialele necesare, ceea ce a permis ca activitatea instituției noastre de onvățământ superior să decurgă on ritm normal, fără sistări de energie electrică și termică, creându-se, astfel, condiții favorabile de activitate.

Ponă la ora actuală a fost realizat un volum mare de lucrări de reparație curentă cu forțele personalului secției on blocul de studii, on cantină și on cămin. A fost finisată procedura de organizare a tenderului pentru achiziționarea mobilierului necesar și a fost oncheiat contractul respectiv.

Un volum mare de lucrări pentru pregătirea către noul

an de studii a fost efectuat pe parcursul semestrului II, care a coincis cu pregătirile pentru cea de-a 15-a aniversare de la fondarea Academiei.

A fost efectuată curățenia generală on incinta Academiei, au fost spălate geamurile și covoarele. Au fost efectuate măsuri de profilaxie a transportului din dotarea Academiei, a fost procurat echipamentul pentru personalul de deservire, am procedat la efectuarea lucrărilor de pregătire a sistemului hidraulic on cămin și blocul de studii. Am soluționat problema privind acordarea serviciilor medicale.

COR.: Ponă la onceptul noului an de studii a rămas mai puțin de o lună de zile. Ce probleme intenționați să mai soluționați on acest răstimp?

T. I.: On această perioadă ne propunem să finalizăm activitățile primordiale preconizate on planurile noastre, care se realizează on termenele stabilite, dar mai ontolnim dificultăți din cauza insuficienței de surse financiare, a concediilor și locurilor vacante on secția noastră.

Secția va realiza totuși volumul planificat de reparații curente on blocul de studii și on cămin. Vom aproviziona Academia cu mobilierul solicitat ponă la onceperea anului de studii, vom repara acoperișul de la anexa căminului. Vom invita colaboratorii Centrului de medicină preventivă pentru verificarea și obținerea autorizației de funcționare a cantinei.

COR.: Care sunt perspectivele privind consolidarea bazei tehnico-materiale a Academiei pentru perioada imediat următoare?

T. I.: Consolidarea bazei tehnico-materiale a Academiei se află permanent on vizorul secției și pentru aceasta ne propunem drept scop folosirea rațională a spațiilor existente. On zilele apropiate intențonăm să reluăm activitatea centrului medical cu o gamă restronsă de servicii de urgență cu perspectiva de dezvoltare și extindere. Vor fi create condiții normale pentru activitatea bufetului, care oși va relua activitatea. Preconizăm, de asemenea, deschiderea sălii sportive, unde personalul Academiei se va putea relaxa.

Vom iniția mecanismul de realizare a mijloacelor fixe nefolosite de Academie și găsirea posibilității de onnoire a parcului auto pentru desfășurarea unei mai bune funcționări a Academiei și asigurarea personalului cu transport pe perioada rece al anului.

COR.: Vă mulțumim pentru interviu și Vă urăm noi.

AVIZ

Continuă abonarea pentru a doua jumătate a anului 2008 la ziarul „Funcționarul public -Государственный служащий” și la revista științifico-metodică trimestrială „Administrarea Publică”, publicații ale Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

apare trimestrial.

Costul unui abonament:

6 luni – 60 lei 00 bani;

3 luni – 30 lei 00 bani.

Indice poștal – 76957.

Ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC”

apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

6 luni – 48 lei 00 bani;

3 luni – 24 lei 00 bani.

Indice poștal – 67919

ECHIPA

REDAȚIONALĂ

Mihai MANEA, Galina MARDARE, Ana SPATARENCO - specialiști principali, Elena BALMUȘ - specialist coordonator, Tatiana DODON - specialist.

„Funcționarul public” - supliment la revista

„Administrarea Publică” - publicație

a Academiei de Administrare Publică

pe lângă Președintele Republicii Moldova

**ADRESA
NOASTRĂ:**

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919

Coli de tipar 1,5. Tiraj 500.

Dat la tipar 28. 08. 2008

28-40-78

E-mail: sae@aap.gov.md

E-mail: sectia_a_aap_gov@yahoo.co